

Din comitatulu Zarandului.

In 2. si 3. Iuliu a. c. s'a tĕnutu in Bai'a de Crisiu adunare de comitetu comitatense.

Onoratii leptori 'si voru aduce aminte ca in 10. Aprile a. c. inca eră se se tĕna o asemene adunare, si ca membrii comitetului s'au fostu ai adunatu pe acea di in Bai'a de Crisiu, ma adunarea de atunci s'a fostu amanata din cauza, că o comisiune regésca, ce venise pentru realisarea anecsiunei comitatului catra Tier'a unгурésca, n'a vrutu a se pune in corespondintia cu comitetulu comitatense, pentruca, cum dicea acea comisiune, in formarea si constituirea aceluia s'ar fi comisunele nelegalitati.

Onoratii leptori inse nu voru fi uitatu nici aceea, ca membrii comitetului atunci in 10. Aprile se departasera dicundu: „Noi ne tĕnemu de cele ce amu facutu pana acuma, si nu ne abatemu dela ele.“ —

De atunci inc6ce au trecut mai trei lune de dile. Oficiurile c. r. au fostu remasu de atunci si pana astadi in activitate. Protoc6lele congregatiunei generali din 28. Martiu, si cele ale adunarei comitetului comitatense din 3. Aprile a. c. se tramisera prin comisiunea regésca la cancelari'a aulica. Retramiterea acestora se asteptă din di in di, pentruca altmĕntre comitatulu nu 'si potea continuă lucrarile sale mai incolo,

In septemanele trecute ele si sosira prin post'a adresate la „comite, vice-comite, judii, juratii, comunitatea si locuitorii de orice clase a comit. Zarandului“; lunga aceste eră si o ordinatiune a cancelariiei aulice pentru Ungari'a.

Pușinu dupa aceste Dn. comite supremu a convocatu comitetulu comitatense pe 2. Iuliu a. c. In sesiunea din acést'a di s'a ratificatu inainte de t6te protocolulu sesiunei din 3. Aprile; s'a alesu apoi aceluia aceluia protocolu, si in speție unu protestu celu insinuase unii magiari inca in congregatiunea generale din 28. Martiu, dar' care protestu numai in adunarea comitetului din 3. Aprile se dede de catra respectivii, că aceluia protocolu.

Dupa alegerea acestui protestu, la cererea respectiviloru nu s'a luat la pertractare, ci la propunerea Dn. Hodosiu s'a denumitu o comisiune pentru elaborarea unui respunsu la acelu protestu; totu la propunerea D. Hodosiu s'a luat la protocolu indignatiunea comitetului atatu pentru nedreptatile ce cuprinde in sine acelu protestu, catu si pentru modulu si form'a in care e conceputu; asemene s'a luat la protocolu indignatiunea comitetului cu procedur'a comisiunei r. din 10. Aprile.

Dupa aceste s'a alesu ordinatiunea cancelariiei aulice pentru Ungari'a, in puterea careia se impuse comitelui supremu a convocă comitetulu, si a'lu reintregi asia că membrii straini se 'i schimbe cu individi de aceia, cari sunt proprietari si locuitorii in comitatu; apoi că comitetulu astinforma reintregitu se aléga pe oficialii comitatensi de nou; ér' in catu pentru limb'a, se dice in acea ordinatiune, ca conclusulu congregatiunei generali din 28. Martiu, prin care limb'a romana se decretéza de limb'a ofici6sa in comitatu, inalt'a cancelaria aulica asia 'lu intielege, ca ducunduse protoc6lele in ambe limbele, roman'a si magiar'a, amendoue voru fi autentice, numai catu in casu de dubietate se decida testulu unгурescu. (Noi inse nu o intielegemu asia.) Precum vedemu, cancelari'a aulica n'are nimica in contra legalitatiei si validitatiei constitutionali a congregatiunei din 28. Martiu a. c.

Cu acést'a ordinatiune n'a fostu impacati nici unğuri nici romani, dar' din motive cu totul diverse.

Ungurii ar' fi asteptatu că t6te se se incépa din nou, si cate s'au facutu pana acum pentru organisarea comitatului se se considere de nule si de nefacute, prin urmare ei n'au asteptatu o adunare de comitetu, ci ar' fi vrutu că se se tĕna o n6ua congregatiune generale; pentru aceea, unğurii, precum se dechiară unulu dintre ei, neci nu vreu a luă parte la adunarea comitetului că membrii ai acestuia, ci numai că privati; si acést'a o facu din acelu motivu, ca ei si-ar' fi datu demisiunea din comitetu, si asia stau pe lunga conchiamarea unei congregatiuni generali.

Romanii inse le spusera, ca ei nu vreu a incepe din nou ci vreu a continuă; au aretatu ca tĕnerea unei congregatiuni generali e superflua si legata de cele mai neimpacate dificultati; quod non est in

actis non est in mundo, care nu si-a datu dimisiunea in scrisu, acela se considera de membru alu comitetului alesu de o congregatiune legale; asia comitetulu este completu si nu p6te decatu se 'si continue lucrarile sale; ce se tĕne de ordinatiunea cancelariiei aulice, acést'a nu p6te fi competente a taiă in drepturile de autonomia municipale a comitatului, pana candu acesta r6mane intre marginele legiloru; congregatiunea generale s'a tĕnutu in modu si form'a catu se p6te mai constitutionale; la alegerea comitetului a luat parte si fratii magiari si n'au datu neci unu protestu in contra comitetului; oficialii sunt alesu de acestu comitetu — asia acea ordinatiune, la propunerea unuia dintre romani, s'a pusu ou on6re la o parte.

Asia romanii au statu fermi pe lunga conclusele congregatiunei din 28. Martiu si pe lunga cele ale comitetului din 3. Aprile; ér' unğurii se pareau acam a nu fi atatu de obstinati că atunci; cu t6te aceste cuventarile, disputele si argumentarile au cursu pana dupa amé-dia-di la 3 6re.

Cuventarea Dlui Al. S. de si nu corespunde intru t6te geniulu limbii romanesoi, dar' a fostu bine lucrata, si mai bine studiată si f6rte bine predată. A. F. in vorbirile sale nu divagă multu ci vorbiă la lucru. Ear' la logic'a si la argumentarile atatu rationalu catu si positive ale Domnului Hodosiu se vedeau a se inchină chiaru si inimicii lui.

In sesiunea din 2. Iuliu a luat parte si comite, supremu alu comitatului Hunied6rei D. Nopcea, si dise ca de si e romanu, dar' nu posedea atatu de bine limb'a romana catu se se p6ta exprime romanesce, asia a vorbitu in limb'a magiara, ar' vré, dise, că se impace pe o parte cu alta, adeca pe romani cu unğuri; ci cauta se o spunemu ca Ilustritatea Sa in locu de a' i impacă inca mai tare i a desbinatu, pentru ca in locu de a ne aretă o cale midilocia, s'a alaturatu cu totulu si a aপরতৗ opiniunea fratiloru magiari.

De aci disputele au fostu si mai infocate, si vreu doi trei magiari, cari disera, ca numai că privati au vorbitu, insinuandu protestu s'au retrasu din adunare.

La 3 6re s'a incheiatu sesiunea.

La 6 6re s'a tĕnutu o conferintia privata intre vreu cativa intelligenti romani si magiari, cu scopu de a se consultă si a află unu expediente de impacuire. Ci totu aceleasi dispute, totu aceleasi argumentari, si totu aceleasi opiniuni că si in sesiunea comitetului comitatense.

In diu'a urmatoriă, 3. Iuliu, s'a deschiau sesiunea la 10 6re. Unulu dintre romani a recapitulatu atatu conclusele din 28. Martiu si 3. Aprile, catu si cursulu discutiuniloru de ieri. S'au cetitu apoi membrii comitetului insusi, spre asi castigă siesi convictiunea de este intr'insulu vreunu membru care se nu fia proprietariu si locuitoriu in comitatu; si nu s'a aflatu decatu numai chiaru unulu, care inse dupa ce f6u alesu numai acum de vreu luna de dile s'a mutat cu totulu din comitatu.

A fostu apoi vorb'a: ca in loculu acestuia se aléga comitetulu atatu séu ba? si s'a decisu că se nu se aléga, pentruca comitetulu nu p6te fi competente de asi alega pe membrii sei. S'a purcesu apoi la alegerea oficialiloru comitatensi, dar' numai in loculu aceluia, cari dupa alegerea din 3. Aprile si-ar' fi datu dimisiunea.

La t6te aceste au fostu de fație si fratii magiari, si au luat parte nu că privati ci că membrii ai comitetului, precum ensisi se dechiarara la interpelarea unuia dintre romani.

Dupa t6te aceste a mai vorbitu D. Hodosiu pentru limb'a, si comitetulu earasi a dochiaratu ca in privint'a acést'a se tĕne strinsu de conclusulu congregatiunei generali din 28. Martiu; a mai vorbitu apoi despre anecsiune, si aretandu cu documentele cele mai positive independintia constitutionale a Transilvaniei, precum sunt diplom'a Leopoldina dela a. 1691, resolutiunea Alvinciana dela a. 1693, santiunea pragmatica, decretelul comitiiloru din 1790, nulitatea legi din 48, diplom'a din 20. Octobru 1860, si chiaru si patent'a din 26. Februaru 1861, si documentandu apoi, ca Zarandulu totudeuna si pana in diu'a de astadi s'a tĕnutu si se tĕne de Transilvania ca parte integrante a ei, a propusu că comitetulu se tramita din sinulu seu o deputatiune la Maiestate, că acést'a se se indure a deslegă pe comisiunea regésca de sarcin'a de a mai veni in comitatu pentru realisarea anecsiunei; eara comitatulu si pana atunci se corespunda numai cu guvernulu si

масъ дн опореа корпзлвѣ офіцірескѣ, кз каре окасісне D. Олтеанѣ провokatѣ де попорѣ цінѣ о кзвѣнтаре деспре aderінца ромѣні-лорѣ кѣтрѣ Дмтвратѣлѣ, інжвріеле трекуте сѣферіте dela стрѣні ші дн зрмѣ, кз ромѣнѣлѣ е гатѣ а днтінде магарілорѣ тѣла де фрѣдетате, днсе нѣмаі ші нѣмаі сѣв кондіцікнеа трактатѣлѣ дела „Eskülö“ ad. а перфектеі егалітѣці сѣв сѣктѣлѣ Австріеі. Тоасте пентрѣ Маіестѣдіе Сале, міліціа дмперѣтескѣ, націзнеа романѣ ші вѣрваціі еі, днтре каріі D. епсконѣ Добра, D. Мочоні, Іова Поповічѣ, Г. Баріцѣ ші алціі. Ла тоастѣлѣ лѣі Мочоні репосторітѣ де попорѣ, ачеста нѣ днчета кз стрігѣріле де: „Сѣ трѣіескѣ.“

Негочеіе комітатенсе деквргѣ, кзм пресімцірѣмѣ дела днченѣтѣ. Дн лімба романѣ традѣче нотаріѣлѣ пѣлѣ нѣ vede бине, кіар' ші дндорсѣріле не інстанце романе се факѣ магареште; еі апоі аша де грабѣ знде амѣ ажвнѣсѣ кз егалітатеа де лімѣз офіціалѣ.“ ?!

Вомѣ мерѣе ші аічі, знде не асѣкрѣ Маіест. Са де сѣпѣтрареа націоналітѣціі, тотѣ не стрѣнга деснаціоналісѣтореі озвремацие? Пѣлѣ кѣндѣ нѣ не ва фі лімба оф. облігатѣ кіар ші днтре дерегѣторі, поі сѣптемѣ аменіцаці кз деснаціоналісареа, ші веді vedé, кз нѣ ва фі бине! —

М а і т ѣ л ц і .

К а з с а а д р е с е і м а г і а р е .

Дн 15. дн конферінца міністеріѣлѣ днтрегѣ (возі ші Нрлѣ тр.) сѣ отѣржсе, ка сѣ нѣ се іее де басѣ ла копозитареа ачѣотѣ імпортанѣ проіектѣлѣ че л'аѣ фѣкѣтѣ канчеларіа зпгарѣ, чі проіектѣлѣ че л'а пропѣсѣ міністеріѣлѣ церт., каре проіектѣ отѣ не лѣнгѣ зпitateа імперіѣлѣ ші діплаома дн 20. Октомвре — дн цепералѣ, еарѣ днкѣтѣ пентрѣ Ардеалѣ, сѣ претінде дн партеа цертанілорѣ, ка сѣ се копкіеме діета Ардеалѣлѣ, ші днтревѣчнеа зпівнеі днтре Ардеалѣ ші діета Унгаріеі сѣ се пертрактезе днтокта кзм се пертрактѣ ші анексізнеа Кроаціеі ла Унгаріа прпн змвеле діете, не кѣндѣ проіектѣлѣ магарѣ кзпрінде, ка сѣ се копкіеме депѣтациі ардеалѣ ла діета Унгаріеі, спре а реведѣ арт. дн леціле дн 1848 прівіторіѣ ла зпівне, ші кз діетеі Унгаріеі дн компете дрепѣтѣлѣ а кзмпѣні: нѣ кзмва днтревареа зпівнеі сѣ се маі іее одатѣ ла десватере ші отѣржре прпн діета ардеалѣлѣ, дн каре сѣ фіз репрезентаці ші романіі маі бине.

Зрмѣріле ле vedemѣ дн телеграмеле маі де сѣсѣ. — Маі. Са Дмпвратѣлѣ прімі дн 15. атѣтѣ не варон. Ваі, кѣтѣ ші не Архідѣчеле Райнер ші Шмерлінг дн аздіенце маі делзугате. Магаріі сѣ днкѣрдѣ а сѣтѣві Дмпвратѣлѣ, ка сѣ кѣлѣторескѣ ла Бзда, еарѣ „Кор. конст.“ рапортѣлѣ, кз Маі. Са сѣ ва дѣче дн септѣмѣна вііторѣ ла Корѣлѣ, знде сѣ афлѣ Маі. Са Дмпвртѣса ші знде ва рѣмѣнѣ врео 6 септѣмѣні, — дѣлѣ респзндереа ла адресѣ — негрешітѣ. —

Дн Песта німікѣ поѣ, нѣмаі дн контра меморандѣлѣ конгресѣлѣ славачілорѣ дн С. Мартон сѣ прѣдѣсерѣ дн діета дн 15. о маре сѣмѣ де протесте дн четѣці ші комѣпнѣціі. —

Еарѣ ексеквцізіліе конпрівзцізінеі, департе сѣ се фі оістатѣ, еле сѣ тотѣ маі аопрескѣ.

Комісізінеа, алесѣ пентрѣ а компзне зпѣ проіектѣ де леце дн казса націоналітѣділорѣ, ціне конферінце дн тѣте зіеле, дн каре чеі 6 мемврі романі: DD. Фаврѣ, Владѣ, Іосіѣ Папѣ, Сіу. Поповічѣ, Іоане Місічіѣ, (Папѣ Іанош нѣ преа) аѣ а пѣрта еарѣш лѣпте марі кз магаріі. Романіі еарѣ цінѣ конферінцеіе саіе регѣлатѣ ші компзні дн еле зпѣ проіектѣ де леце, каре сѣ ва пропѣне апоі дн конферінца комісізінеі. Ачестѣ проіектѣ ва фі астфеліѣ днтокмітѣ, днкѣтѣ ші націзнеа романѣ сѣ фіе мѣлѣтмітѣ кк елѣ ші магаріі сѣ нѣ маі пѣтѣ зіче, кз кз пріміпреа лѣі с'ар перікліта днтрецітатеа сѣѣ автономіа цѣреі. Де се ва прімі ачестѣ проіектѣ де комісізіне, бине, де знде нѣ, елѣ се ва сѣв-штерне діетеі сѣвскрісѣ де тоці мемвріі кѣтрѣ романі дн ачѣеаші комісізіне, афарѣ нѣмаі де Папѣ Іанош. —

Днтре штіріле політїче дн афарѣ мерітѣ атендізне ре'нчепереа лптеі днтре тѣрчі ші днсѣрпенціі. Штімѣ, кз прокіѣтѣчзнеа лѣі Омерѣ Паша афлатѣ де вѣлѣ де тѣтѣ діплаомаціа н'а врѣтѣ а о сѣвскріе Прпнціпеле Мѣптенегрѣлѣ, аша днсѣрпенціі о сѣвскрісерѣ кз дѣб адаѣсе сѣпдерѣсе, зпѣ ла Дѣга, знде Дѣрвіш Паша лѣкра ла днтѣрірі, фѣ днсѣ кѣлешітѣ де кѣтрѣ інсѣрпенціі днкѣтѣ і дѣтїкарѣ ші фѣгѣрірѣ зпѣ баталіонѣ днтрегѣ ші Паша авіа окѣпѣ кз фѣга де прпнсѣре, алѣ доіле атакѣ фѣ ла Біледі дн 28., 29. Ізпнѣ фѣрте днфрікошатѣ; врео 120 де солдаці тѣрчешті мерѣндѣ дѣлѣ апѣ днтр'о вале аурѣне, фѣрѣ апѣкаці де кѣтрѣ днсѣрпенціі ші дімікаці тоці формалѣ. Деачі се пѣте vedé, кѣтѣ

де пѣцінѣ діочплінѣ ші пѣтере моралѣ се афлѣ дн трѣпеле тѣрче, не лѣнгѣ че сѣпт гѣле ші флѣмѣнде ка ваі де еіе.

Цертаніа. Асѣпра рецелѣ Прѣсіеі се фѣкѣ зпѣ атѣп-татѣ. Зпѣ студентѣ дн Одеса, че студіеа дн Ліпсіа, маі пайнте дн Віена, Оскарѣ Бекерѣ, дескѣркѣ зпѣ пістолѣ асѣпра рецелѣ, аша днкѣтѣ дн сѣвшнѣ гѣлерѣлѣ де прімі о копѣсізіне зпѣорѣ. Рецеле се дѣсе не жоѣ а касѣ дела локѣлѣ атѣптатѣлѣ ші се афлѣ сѣпѣтѣсѣ. Казса атѣптатѣлѣ се дѣ а фі, кз рецеле н'ар фі дестоінікѣ пентрѣ ресолвареа проблемѣі Цертаніеі, адікѣ пентрѣ зпїреа днтрецеі Цертаніе. Комплотѣ нѣ с'а афлатѣ, кз віповатѣлѣ нѣ дѣ не нїме де компліче. —

Хедігѣ, 20. Ізліѣ н. (Адѣспаре трімеостралѣ а комітетѣ-лѣі.) Де ші сказнѣлѣ комітатѣлѣ Алѣеі де сѣсѣ е destінатѣ а фі орѣшелелѣ арменескѣ Івашфалѣлѣ, тотѣшнѣ фііндѣ локѣіторіі пѣрціі де сѣоѣ аі комітатѣлѣ дн казса реіеі лѣі днтѣрцірі фѣрте депѣртаці де ачелѣ сказнѣ, пентрѣка ші мемвріі ачестѣі пѣрціі сѣ пѣтѣ вені ла адѣспаре, ачѣеаш се копкізмѣ дн сатѣлѣ Хедігѣ (ді-станце нѣмаі де 3 ѣре дела Брашовѣ ші де 1 ѣрѣ дела апеле мінерале де Еленатак) не 18. ші 19. Ізліѣ, еарѣ апоі пресідіѣлѣ офіціолатѣлѣ детермінатѣ а ціне шедінцеле кѣтѣ се пѣте маі пѣ-влїче нѣ а ліпсітѣ а кізма ѣспеціі пѣтерешнѣ атѣтѣ дн Брашовѣ, кѣтѣ ші днтре ѣспеціі де кѣрѣ ші кіарѣ дн чѣі веніціі дела Цѣра ромѣнѣскѣ. Дн 18. пела 10 ѣре дімінѣца комітетѣлѣ ші ѣспеціі се адѣспарѣ дн паркѣлѣ Длѣі конте А. Немеш сѣв нїште теі днпалці. Дн. конте Франціскѣ Халлер жѣделе прімаріѣ депѣнті о депѣтѣчзне аместекатѣ де зпѣрї ші ромѣні спре а поѣті — дѣлѣ векеа датїлѣ, не Ізотр. Са Дн. коміте сѣпретѣ Авѣстїнѣ Ладзі ка сѣ окѣне сказнѣлѣ де прѣмедїнте, чѣеа че се ші дн-тѣмпнѣлѣ дндатѣ, прімітѣ фііндѣ кз ѣлїен ші сѣ трѣіескѣ. Л. Са Д. коміте сѣпретѣ дескїсе шедінца прпн зпѣ кзвѣнтѣ, ростїтѣ зп-гѣреште ші ромѣнеште, кондѣсе десватерїле кз атѣтѣ тактѣ ші авѣторїтате, днкѣтѣ нѣсе ла мїраре ші не зпнї ѣменї каріі мер-сеѣерѣ кз алте ідеі ла ачѣеа адѣспаре. — Пліоіа не рестрѣнсе дн одѣіле кѣрѣеі допнешті.

Обїектеле копозлѣчзніі аѣ фостѣ мѣлте, днтре каре зпеле мерітѣ о дікѣсізіне аѣндѣ тѣіетѣре, — нѣ днсѣ дн комітете де цінѣтѣрї, чі дн діетѣ, алтеле ера нѣмаі де ачелеа че се зікѣ кѣрѣнціі. Десватереа декврѣеа дн амвеле лімѣі.

Дѣлѣ днкїдереа шедінгеі прѣсте 150 персѣне Ізарѣ парте ла оопѣдѣлѣ датѣ де Дн. конте Фр. Халлер, знде се аззірѣ — more patrio — тоасте нѣмѣрѣсе, днтре каре зпеле се ворѣ маі цїнеа н'н мїнте, еарѣ алтеле аѣ днтратѣ не о зреке ші аѣ ешітѣ не алта.

Сѣра се дѣте дн Еленатак зпѣ валѣ фѣрте нѣмѣросѣ дн фолосѣлѣ фондѣлѣ Хонвезіларѣ зпѣрї.

Дн 19. шедінца се цінѣ ла Еленатак, еарѣ ла ачѣста бїне-воі а Іза парте ші Еоч. Са Дн. мітрополїтѣ Александрѣ Стерка-Шѣлѣцѣ. Дѣлѣ днкеіереа тѣтѣрѣлѣ лѣкрѣрілорѣ прѣсте 130 кї-таціі лзарѣ парте ла зпѣ алтѣ прѣнзѣ стрѣлѣчїтѣ алѣ Іа. Сале Дн. коміте сѣпретѣ.

Ачѣла кареле нѣ кзпѣште дн пропріа есперіенцѣ патѣра ші карактерѣлѣ віедеі констітвціонале, нѣшнѣ пѣте фаче нїчі о ідеѣ деспре фолосѣлѣ ачѣестѣрѣ фелѣ де адѣспѣрї. Ачѣстѣ обсерѣчзне о фачетѣ нѣмаі пентрѣ ѣспеціі поштрїі дн вечпнѣтате, каріі нѣ кзпоскѣ алте адѣспѣрї де цінѣтѣрї, де кѣкѣ нѣмаі челе електо-рале. —

Telegramulu Gazetei:

Віена, 19. Ізліѣ 9 ѣре, 25 min. Сосїтѣ дн Брашовѣ ла 10 ѣре, 15 мїнѣте тотѣ днпайнте де амѣзѣ.

Ваі ші Сечен сѣпт рѣдікаці дн постѣрї. Локѣцііторіѣлѣ (дн Боеміа) Форгач е депѣмітѣ де канчеларіѣ азлікѣ. —

Песта, 18. Ізліѣ н. О фѣіѣ стрѣордінарїѣ а жѣрпалѣлѣ „Magyar Ország“ репортѣлѣ: Ваі, Сечен, Аноні, Маїлат с'аѣ ретрасѣ дн постѣрї.

Де поѣ канчеларіѣ азлікѣ е депѣмітѣ коптеле Форгач, локѣ-цііторіѣлѣ де пѣлѣ акѣм дн Боеміа.

Table with 2 columns: Location/Category and Val. asc. fr. kr. (Values: 6 59, 137 50, 138 80, 81 15, 68 80, 754 —)